

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Sokółce I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Kuczyński

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Kowalewska

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2020 r. w Sokółce

sprawy z powództwa J. S., Ł. S. i D. S.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki J. S. kwotę 30.000,00 (trzydziestu tysięcy) zł wraz z 7% ustawowych odsetek za opóźnienie, liczonych od dnia 26 września 2017 r. do dnia 4 marca 2020 r., i dalej, od dnia 5 marca 2020 r. do dnia zapłaty, z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym jak za czas opóźnienia;

II. oddała w pozostałym zakresie powództwo J. S. ;

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Ł. S. kwotę 25.000,00 (dwudziestu pięciu tysięcy) zł wraz z 7% ustawowych odsetek za opóźnienie, liczonych od dnia 26 września 2017 r. do dnia 4 marca 2020 r., i dalej, od dnia 5 marca 2020 r. do dnia zapłaty, z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym jak za czas opóźnienia;

IV. oddała w pozostałym zakresie powództwo Ł. S. ;

V. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda D. S. kwotę 20.000,00 (dwudziestu tysięcy) zł wraz z 7% ustawowych odsetek za opóźnienie, liczonych od 26 września 2017 r. do dnia 4 marca 2020 r., i dalej, od dnia 5 marca 2020 r. do dnia zapłaty, z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym jak za czas opóźnienia;

VI. oddała w pozostałym zakresie powództwo D. S. ;

VII. tytułem zwrotu części kosztów procesu zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Ł. S. kwotę 677,93 (sześciuset siedemdziesięciu siedmiu 93/100) zł wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty;

VIII. tytułem brakujących kosztów sądowych, których to kosztów powódka J. S. nie miała obowiązku uiścić, nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sokółce od powódki J. S. – z zasądzonych na jej rzecz roszczenia – kwotę 789,18 (siedmiuset osiemdziesięciu dziewięciu 18/100) zł;

IX. tytułem brakujących kosztów sądowych, których to kosztów powód D. S. nie miał obowiązku uiścić, nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sokółce od powoda D. S. – z zasądzonych na jego rzecz roszczenia – kwotę 1.646,40 (jednego tysiąca sześciuset czterdziestu sześciu 40/100) zł;

X. kwotę 1.055,95 (jednego tysiąca pięćdziesięciu pięciu 95/100) zł – pozostałość zaliczki wpłaconej w dniu 28 grudnia 2018 r. przez pozwanego (...) S.A. w W. i wpisanej do Księgi zaliczek sądowych pod pozycją 500040534570 – przejmuje na rachunek Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sokółce;

XI. tytułem brakujących kosztów sądowych nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sokółce kwotę 2.494,71 (dwóch tysięcy czterystu dziewięćdziesięciu czterech 71/100) zł.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 maja 2018 r. wniesionym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. działający w imieniu J. S., Ł. S. i D. S. radca prawny zażądał:

I.

1. zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki J. S. kwoty 40.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią męża na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 20 sierpnia 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 września 2017 r. do dnia zapłaty;

2. zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki J. S. kwoty 10.000,00 zł tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku ze śmiercią męża na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 20 sierpnia 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 września 2017 r. do dnia zapłaty;

3. zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki J. S. kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł oraz opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 34,00 zł;

II.

4. zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda Ł. S. kwoty 40.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią ojca na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 20 sierpnia 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 września 2017 r. do dnia zapłaty;

5. zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda Ł. S. kwoty 5.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów pochówku wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 września 2017 r. do dnia zapłaty;

6. zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda Ł. S. kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł oraz opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł;

III.

7. zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda D. S. kwoty 40.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią ojca na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 20 sierpnia 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 26 września 2017 r. do dnia zapłaty;

8. zasądzenia od pozwanego na rzecz D. S. kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł oraz opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Uzasadniając tak sformułowane żądania żądanie pełnomocnik powodów wskazał, że w dniu 20 sierpnia 2016 r. w miejscowości S. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym na skutek upadku z rozrzutnika przymocowanego do ciągnika rolniczego marki U. o numerze rejestracyjnym (...), kierowanego przez A. J., zmarł w dniu 21 września 2016 r. – pomimo podjętej hospitalizacji – M. S. (1).

Następnie pełnomocnik powodów zauważył, że pojazd sprawcy wypadku, tj. ciągnika rolniczego marki U. o numerze rejestracyjnym (...) U. C-330, w dniu zdarzenia, a więc w dniu 20 sierpnia 2016 r., posiadał wykupioną polisę OC (...)~2016) u pozwanej spółki, co ma potwierdzać informacja z bazy Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 7 maja 2018 r.

Pełnomocnik J. S., Ł. S. i D. S. powołał się także na opinię sądowo-lekarską sporządzoną przez patomorfologa K. D., z której ma wynikać, że przyczyną zgonu M. S. (1) był uraz kręgosłupa szyjnego i szyjnego odcinka rdzenia kręgowego – z następowym porażeniem czterokończynowym, rozmiękaniem rdzenia kręgowego i powikłaniami pod postacią zapalenia płuc, a opisane obrażenia kręgosłupa szyjnego mogły powstać w podanych okolicznościach, tj. w wyniku upadku na podłoże. Dalej pełnomocnik powodów wywodził, że zdarzenie z dnia 20 sierpnia 2016 r. było spowodowane przez ruch ciągnika należącego do A. J., a odpowiedzialność za jego zaistnienie ponosi jego właściciel – kierujący ciągnikiem w dniu wypadku A. J..

Uzasadniając żądanie zasądzenia zadośćuczynienia, pełnomocnik powodów zauważył, że śmierć męża i ojca była dla powodów ogromną tragedią i niepowetowaną stratą, z którą powodowie nie będą w stanie pogodzić się najpewniej do końca życia. Podkreślał on dalej bliską więź łączącą powodów ze zmarłym i opisywał cierpienia psychiczne, których doznali na skutek opisywanego zdarzenia.

Z kolei uzasadniając roszczenie o odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej, argumentował, że przed wypadkiem powódka mogła liczyć nie tylko na wsparcie finansowe męża, ale przede wszystkim na wsparcie w życiu codziennym, które było dla powódki nieocenione i nie do zastąpienia. Pełnomocnik wskazywał, że zmarły otrzymywał rentę w wysokości 600,00 zł miesięcznie i jakkolwiek z uwagi na stan zdrowia nie mógł podejmować ciężkich prac fizycznych, to okazynie podejmował się lżejszych prac na gospodarstwie (jak podczas opisywanego w uzasadnieniu pozwu wypadku). M. S. (1) miał też wspierać J. S. w jej zmaganiach z chorobami.

Pełnomocnik powodów przyznał, że M. S. (1) przyczynił się do zaistnienia zdarzenia z dnia 20 sierpnia 2016 r., jednak, jego zdaniem, przyczynienie to nie powinno być większe niż 50%. Wskazywał jednocześnie, że dochodzone w petitum pozwu kwoty określone zostały już po uwzględnieniu przyczynienia się zmarłego do powstania szkody w 50%.

Dalej pełnomocnik powodów wywodził, że powodowie w dniu 22 września 2017 r. zgłosili pozwanej szkodę, domagając się przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego w związku z wypadkiem z dnia 20 sierpnia 2016 r., jednak pozwana odmówiła wypłaty zadośćuczynienia.

Uzasadniając żądanie zapłaty odsetek, pełnomocnik J. S., Ł. S. i D. S. zastrzegł, że domaga się ich za okres od dnia następującego po dniu wydania przez pozwaną decyzji w zakresie zgłoszonych przez powodów roszczeń.

Żądanie zapłaty kosztów zastępstwa procesowego według dwukrotności stawki minimalnej przewidzianej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych uzasadniał swoim nakładem pracy.

W odpowiedzi na pozew reprezentowana przez radcę prawnego pozwana spółka ubezpieczeniowa wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pełnomocnik pozwanego stwierdził, że przedmiotowy upadek M. S. (1) z rozrzutnika był nieszczęśliwym wypadkiem, do którego nie przyczynił się A. J.. Ewentualnie, przyczyną tego wypadku była wyłączna wina M. S. (1). (...) S.A. w W. zauważyła także, że z zeznań składanych przez świadków w toku postępowania karnego wynikało, że przyczyną zgonu M. S. (1) w szpitalu w Ł. było występowanie bakterii. Wobec powyższego brak jest podstaw do przyjęcia odpowiedzialności za powyższe zdarzenie w ramach zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu marki U. o numerze rejestracyjnym (...).

Pełnomocnik pozwanego podkreślał nadto, że śledztwo w sprawie śmierci M. S. (1) zostało umorzone, a w uzasadnieniu postanowienia umarzającego stwierdzono, że upadek M. S. (1) z ciągnika był nieszczęśliwym wypadkiem, a nadto

wskazano, że nie sposób przypisać winy, choćby nieumyślnej, A. J. i że do upadku zmarłego nikt się nie przyczynił. (...) S.A. w W. podkreślał też, że A. J. nie wiedział, że M. S. (1) znajduje się na przyczepie podczas jazdy ciągnikiem. Ponadto argumentował on, że A. J. nie naruszył przepisów ruchu drogowego, gdyż jego zachowanie mieściło się w hipotezie art. 63 ust. 3 pkt. 2 prawa o ruchu drogowym, warunkowo pozwalającego przewóz osób na przyczepie ciągniętej przez ciągnik rolniczy.

Następnie pełnomocnik pozwanego wywodził, iż opinia biegłego sporządzona w postępowaniu karnym jest niejednoznaczna. Argumentował też, że możliwą przyczyną śmierci M. S. (1) mogą być błędy w diagnozie i leczeniu popełnione przez SP ZOZ w S., a zwłaszcza przez Szpital Wojewódzki w Ł., gdzie poszkodowany zmarł.

Odnosnie zasadności roszczeń powodów o zadośćuczynienie strona pozwana uzasadniała, że są one rażąco wygórowane, wskazując przy tym, że reakcja w postaci żałoby, smutku i rozpacz jest naturalna po śmierci osoby bliskiej, jednak o znacznym jej rozmiarze można mówić dopiero wtedy, gdy prowadzi do rozstroju zdrowia. Brak jest jednak, zdaniem strony pozwanej, dowodów na to, że powodowie doznali takiego rozstroju lub że potrzebowali pomocy psychologa.

Co do roszczenia o odszkodowanie, to w ocenie pełnomocnika pozwanej spółki przedłożona przez powodów dokumentacja nie wskazuje na zaistnienie szkody o charakterze materialnym, polegającym na znacznym pogorszeniu się sytuacji życiowej powódki J. S. po śmierci M. S. (1). Brak jest dowodów, że powódka musiała zmienić dotychczasowy tryb życia. W konsekwencji takiego stanowiska pozwana spółka uznała powyższe roszczenie za wygórowane.

Następnie pełnomocnik pozwanego zakwestionował – tak co do zasady, jak i wysokości – zgłoszone w pozwie przez powoda Ł. S. żądanie zwrotu kosztów pogrzebu i pochówku, wskazując na brak dowodów ich poniesienia.

Odnosnie zagadnienia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody, pełnomocnik pozwanej spółki argumentowała, że M. S. (1) przyczynił się do wypadku w co najmniej 70%, wskazując przy tym, że zmarły znajdował się na przyczepie podczas jazdy bez wiedzy kierującego ciągnikiem i nie zachowywał należytej ostrożności podczas przejazdu, a nadto znajdował się pod wpływem alkoholu.

Końcowo strona pełnomocnik pozwanego zakwestionowała żądanie powodów co do daty początkowej biegu odsetek ustawowych, wskazując przy tym, że powinny być one zasądzone od daty wyrokowania. Jednocześnie, już z ostrożności procesowej, pełnomocnik pozwanego zakładu ubezpieczeń wskazywała, że szkoda została zgłoszona przez powodów w dniu 23 września 2017 r., a zatem 30-dniowy termin na likwidację szkody upływał w dniu 23 października 2017 r., stąd pozwany może pozostawać w opóźnieniu najwcześniej od dnia 24 października 2017 r.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 sierpnia 2016 r. w miejscowości S. (...) -letni M. S. (1), wspomagany przez syna Ł. S. oraz jego dziewczyna A. K., świadczył A. J. pracę, uczestnicząc w ładowaniu ciuków na przyczepę. Po dokonaniu drugiego załadunku, który miał miejsce na łące tuż za stodołą A. J., Ł. S. wraz z dziewczyną powrócili piechotą na siedlisko gospodarstwa rolnego należące go do A. J.. Z kolei M. S. (1) pozostał na ułożonym ładunku, który nie był w żaden sposób zabezpieczony przed swobodnym przemieszczaniem się. A. J., kierujący w trakcie tych prac ciągnikiem rolniczym marki U. o numerze rejestracyjnym (...) z przyczepą – świadomy faktu, iż jego kolega, znajdujący się pod wpływem alkoholu, siedzi na załadowanych ciukach – usiadł się natomiast za kierownicą pojazdu i ruszył w drogę powrotną. Gdy A. J. zajechał na podwórze, uczestnicy prac zauważyli, że na przyczepie brak jest M. S. (1). Chwilę potem Ł. S. dostrzegł, że wśród rozrzuconych ciuków leży na drodze jego ojciec. Okazało się, że na skutek przechyłów przyczepy z ładunkiem, wynikających z nierówności pola i drogi, po których przemieszczał się zespół pojazdów, a nadto z uwagi na odurzenie alkoholem, M. S. (1) spadł z przyczepy na podłoże. Pomimo nalegań syna, M. S. (1) zabronił wzywać karetkę pogotowia i - uskarżając się jedynie na ból ręki – kazał zawieźć się samochodem do domu. Pod domem ułożono poszkodowanego na ziemi i tam dopiero przyjechali sanitariusze. Wtedy M. S. (1) oświadczył, iż nie ma czucia w nogach. Rannemu usztywniono szyję kołnierzem i odwieziono karetką do szpitala w S..

Wyżej ustalony (opisany) przebieg zdarzenia i przyczyny wypadku Sąd ustalił na podstawie wyników przeprowadzonych dowodów, w tym w szczególności dowodów z zeznań złożonych przez świadków: A. K. (k. 231v) i A. J. (k. 232-232v) i ze sporządzonej w formie pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego J. C. (k. 245-263); a ponadto na podstawie dowodów z akt Prokuratury Rejonowej w Sokółce o sygnaturze (...), a w tym w szczególności z protokołów: z wizji lokalnej (k. 7-8e, 44-47) i oględzin (k. 49-56), a także z przesłuchania w charakterze świadków: J. S. (k. 23-25), Ł. S. (k. 40-42v), A. K. (k. 81-83), A. J. (k. 86-87); stan M. S. (1) po spożyciu alkoholu Sąd ustalił na podstawie dowodu z dokumentu – z Karty informacyjnej z porady w szpitalnym oddziale ratunkowym, wystawionej w dniu 20 sierpnia 2016 r. przez (...) Publiczny Zespół (...) w S. (k. 29-31 akt sprawy niniejszej).

W szpitalu (...) w S., w Oddziale (...) Urazowo-Ortopedyczne, u poszkodowanego M. S. (1) rozpoznano złamanie trzonów kręgowych od C5 do C7 ze zwknięciem na poziomie C6-C7 oraz niedowładem cztero kończynowym. Zastosowano leczenie zachowawcze – repozycję w krótkotrwałym znieczuleniu dożylnym i kłamerę wyciągową za czaszkę. Podjęto próbę przekazania pacjenta do Kliniki (...) w B., która odmówiono jednak przyjęcia tego pacjenta.

W dniu 6 września 2016 r. M. S. (1) został przetransportowany do Szpitala Wojewódzkiego w Ł. na Oddział (...)Urazy – celem dalszego leczenia.

W Szpitalu Wojewódzkim w Ł. w dniu 7 września 2016 r. zostało zastosowane wobec M. S. (1) leczenie operacyjne, tj. spondylozoza piersiowo-szyjna C4- (...) i stabilizacja tylna S., laminektomia C5-C6. W dniu 12 września 2016 r. pacjenta przeniesiono – z powodu nagłego zatrzymania krążenia w mechanizmie asystolii ze skuteczną reanimacją – na oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii. W czwartej dobie leczenia na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii prowadzono oddech wspomagany, zaś od siódmej doby oddech własny (przez dwie doby). W dziewiątej dobie leczenia nastąpiło kilkukrotne zatrzymanie krążenia w mechanizmie asystolii; pacjenta ponownie zaintubowano – z powodu narastającej niewydolności oddechowej. Podjęte czynności reanimacyjne były nieskuteczne. W dniu 21 września 2016 r. o godz. 5⁵⁵ stwierdzono zgon pacjenta.

Bezpośrednią przyczyną zgonu M. S. (1) była niewydolność krążeniowo -oddechowa w następstwie dozanego urazu kręgosłupa odcinka szyjnego i ropnego zapalenia płuc. Doznane w wyniku upadku z wysokości uszkodzenia kręgosłupa odcinka szyjnego były wyjściowym elementem, który przyczynił się do rozwoju dalszych niekorzystnych następstw zdrowotnych w postaci: rozwoju niewydolności krążeniowo-oddechowej, powikłań zapalnych układu oddechowego i zejścia śmiertelnego.

Nie bez znaczenia dla rozwoju negatywnych następstw wypadku mógł pozostawać fakt nieprawidłowego zabezpieczenia pacjenta bezpośrednio po krytycznym zdarzeniu. Niezwłocznie po doznanym urazie w wyniku upadku z wysokości należało chorego unieruchomić (pozostawić w pozycji leżącej, zastosować ewentualnie ręczną stabilizację kręgosłupa szyjnego) i bezwzględnie wezwać karetkę pogotowia ratunkowego. Dokonane w okresie powypadkowym wszelkie manipulacje i przemieszczanie rannego mogły zwiększyć zakres uszkodzeń w odcinku szyjnym kręgosłupa i tym samym pogorszyły rokowanie.

59-letni M. S. (1) w przeszłości doznawał licznych urazów; był nadto osobą obciążoną licznymi schorzeniami (nikotynizm, niska masa ciała, niedokrwistość o nieustalonej etiologii, stan po ostrym zespole wieńcowym w lipcu 2016 r., stan po operacji perforowanego wrzodu żołądka w 1983 r., stan po licznych złamaniach żeber, stan po drenażu pourazowej odmy opłucnowej lewostronnej w 1998 r., zmiany włókniste pozapalne w obu płucach, zrosty opłucnowe, stan po urazowej amputacji kciuka i wskaziciela ręki prawej, stan po złamaniu kości szyjki ramiennej lewej).

Stan zdrowia M. S. (1) sprzed wypadku, charakter dozanego urazu kręgosłupa odcinka szyjnego i jego następstwa neurologiczne (niedowład cztero kończynowy) powodowały, że M. S. (1) był pacjentem leżącym, wymagającym wielodniowej hospitalizacji. Powyższe okoliczności w sposób szczególny predysponowały pacjenta do rozwoju wszelkiego rodzaju komplikacji, w tym odleżyn i powikłań zapalnych w obrębie układu oddechowego. Uszkodzenia odcinka szyjnego kręgosłupa i ropne zapalenie płuc były w tym przypadku czynnikami, które przyczyniły się do

pogorszenia stanu zdrowia i rozwoju niewydolności krążeniowo-oddechowej u M. S. (1) w toku hospitalizacji w Szpitalu Wojewódzkim w Ł.. Jednocześnie współistniejące schorzenia układu sercowo-naczyniowego upośledzały zdolności adaptacyjne i obronne jego organizmu.

Postępowania diagnostyczno-terapeutyczne wdrożone wobec M. S. (1) w szpitalu w S., a następnie w szpitalu w Ł., były prawidłowe.

Stan sanitarny Szpitala Wojewódzkiego im. (...) W. w Ł. nie miał wpływu na zgon M. S. (1).

Wyżej ustalone (opisane) skutki zdrowotne wypadku, którego doznał M. S. (1), przebieg jego leczenia i przyczyny zgonu M. S. (1) Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: historii choroby uzyskanej ze szpitala (...) w S. (k. 209) i dokumentacji medycznej pozyskanej od Szpitala Wojewódzkiego im. (...) W. w Ł. (k. 217) oraz sporządzonej w formie pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej A. S. (k. 290-299v), a ponadto na podstawie dowodów z akt Prokuratury Rejonowej w Sokółce o sygnaturze (...), a w tym w szczególności dowodów z: karty informacyjnej z Kliniki (...) w B. (k. 28) oraz Protokołu oględzin i otwarcia zwłok wraz z opinią patomorfologa (k. 71-75).

Więzi łączące powodów ze zmarłym mężem i ojcem M. S. (1) były silne i dodatnie, a relacje między nimi niezaburzone. Powodowie przed śmiercią M. S. (1) pozostawali w stanie stabilnym emocjonalnie, nie korzystali z opieki psychologa ani psychiatry. Po śmierci M. S. (1) zostały u nich uruchomione fizjologiczne procesy żałoby w postaci przejściowych zakłóceń emocjonalnych (niepokój, zaburzenia snu i łaknienia, poczucie straty), które po roku zostały zakończone bez powikłań. Również w trakcie i na skutek żałoby żaden z powodów nie korzystał z opieki psychologa ani psychiatry. Aktualnie funkcjonują oni prawidłowo, ich stan jest stabilny bez zaburzeń produktywnych.

W chwili śmierci M. S. (1) małżeństwo J. i M. S. (1) utrzymywało się z renty otrzymywanej przez zmarłego z tytułu częściowej niezdolności do pracy – w wysokości ok. 600,00 zł netto (wykazany w zeznaniu podatkowym dochód zmarłego za rok 2015 to 8.047,56 zł), zasiłku z opieki społecznej otrzymywanej przez J. S. – w kwocie ok. 300,00 zł miesięcznie, a nadto z dochodów zmarłego z prac dorywczych – w wysokości ok. 200,00 zł miesięcznie. Od nieznaney daty do dnia 27 października 2014 r. J. S. była uznawana przez organ rentowy za częściowo niezdolną do pracy, a od powyższego dnia do miesiąca lutego 2016 r. – za całkowicie niezdolną do pracy. M. S. (1) wspierał żonę zarówno finansowo, jak i w pozostałym zakresie, w tym w jej zmaganiach z dolegliwościami zdrowotnymi (cukrzyca typu 2, nadciśnienie tętnicze, problemy z tarczycą i cholesterolem, rak szyjki macicy) oraz w codziennych sprawach życiowych, takich jak np. organizowanie opału na zimę.

W związku ze śmiercią męża J. S. otrzymała rentę rodzinną – wówczas w wysokości ok. 850,00 zł, aktualnie wynoszącą 926,00 zł netto miesięcznie (wykazany w zeznaniu podatkowym dochód powódki za rok 2017 to 11.931,17 zł). Od tamtej pory wspomagana jest ona w pracach domowych oraz finansowo przez synów (w tym ostatnim zakresie przede wszystkim przez Ł. S.). Powódka od śmierci męża mieszka jednak sama. D. S. już na 4 lata przed śmiercią ojca nie mieszkał z rodzicami – aktualnie jest on żonaty, a ze związku tego ma jedno dziecko. Ł. S. posiada jedno dziecko pozamałżeńskie; planuje ślub. Obydwaj synowie zmarłego wyjeżdżają też za granicę w celach zarobkowych.

Wiadomość o śmierci męża sprawiła, że powódka musiała przełożyć zaplanowaną na 5 lutego 2017 r. operację narządów płciowych.

Wyżej opisane relacje między powodami a zmarłym, rozmiary odniesionych przez nich cierpień psychicznych oraz sytuację życiową J. S. przed i po śmierci męża Sąd ustalił na podstawie przeprowadzonych, w tym w szczególności niezaprzeczonych przez pozwaną okoliczności wskazanych w pozwie odnośnie stanu zdrowia J. S. (k. 14), wyjaśnień informacyjnych i zeznań w charakterze strony złożonych przez powodów J. S. (k. 186v-187, 376v), Ł. S. (k. 187, 376v) i D. S. (k. 187-187v, 377), z zeznań złożonych przez świadków F. K. (k. 187v-188) i A. K. (k. 231v-232), informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w S. (k. 213), informacji z Urzędu Skarbowego w S. (k. 214), informacji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. (k. 222-225), a nadto ze sporządzonej w formie pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii M. S. (2) (k. 343-350).

J. S. otrzymała zasiłek pogrzebowy po zmarłym mężu w kwocie 4.000,00 Zł, który został przelany na konto zakładu pogrzebowego organizującego ceremonię pogrzebową. Kwota zasiłku niemal w całości została skonsumowana przez koszty tej ceremonii – za wyjątkiem kwoty 200,00 zł, którą to kwotę powodowie przeznaczyci na organizację stypy. W miesiącu sierpniu 2017 r. Ł. S. pokrył koszt wykonania zmarłemu ojcu pomnika – w kwocie 10.000,00 Zł.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie przeprowadzonych dowodów, w szczególności dowodów z: informacji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. (k. 222), faktury o numerze (...), wystawionej w dniu 12 sierpnia 2017 r. przez P. C., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) pomników i usługi kamieniarskie. P. C.” (k. 99) i faktury o numerze (...), wystawionej w dniu 30 sierpnia 2017 r przez P. C., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) pomników i usługi kamieniarskie. P. C.” (k. 100), a nadto zeznań złożonych przez powodów J. S., Ł. S. i D. S. w charakterze strony (k. 376v-377).

Kierowany przez A. J. ciągnik rolniczy marki U. o numerze rejestracyjnym (...) posiadał w dniu w dniu 20 sierpnia 2016 r. ubezpieczenie OC w ruchu krajowym, wykupione u (...) S.A. w W. (dowód: informacja pochodząca od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego – k. 40). Pismem z dnia 22 września 2017 r. powodowie zgłosili pozwanej spółce szkodę, żądając od niej: wypłaty na rzecz J. S. kwoty 30.000,00 zł odszkodowania oraz 120.000,00 zł zadośćuczynienia; wypłaty na rzecz synów zmarłego po 100.000,00 zł zadośćuczynienia i zwrotu kosztów pogrzebu w wysokości 10,000,00 zł (dowód: zgłoszenie szkody – k. 101).

(...) S.A. w W. decyzją z dnia 25 września 2017 r. odmówił wypłaty powodom z tych tytułów jakichkolwiek kwot (k. 104).

Sąd zważył, co następuje:

Odpowiedzialność kierowcy mechanicznego środka komunikacji za szkodę wyrządzoną jego ruchem jest odpowiedzialnością na zasadzie ryzyka.

Stosownie do art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 k.c. samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu, chyba że szkoda ta wystąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą odpowiedzialności nie ponosi.

Jak wynika z powołanej w części ustaleniowej uzasadnienia sporządzonej w formie pisemnej opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego S. C. (1), do zdarzenia, które miało miejsce w dniu 20 sierpnia 2016 r. w miejscowości S., doszło z winy A. J.. W świetle wyników tego dowodu oraz w oparciu o pozostałe, wskazane już wyżej przez Sąd dowody, należało przyjąć, że A. J. realizował transport kostek słomy pojazdem, który nie był do tego przystosowany pod względem technicznym, gdyż nie zabezpieczał on przed swobodnym i niekontrolowanym przemieszczaniem się ładunku na boki rozrzutnika, a zatem wbrew dyspozycji art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 110 z późn. zm.), wedle którego „Ładunek umieszczony na pojeździe powinien być zabezpieczony przed zmianą położenia lub wywoływaniem nadmiernego hałasu. Nie może on mieć odrażającego wyglądu lub wydzielać odrażającej woni.” Nie ma przy tym wątpliwości, że przepisy tej ustawy miały zastosowanie w rozpatrywanym stanie faktycznym, gdyż stosownie do jej regulacji z art. 1 ust. 2 pkt 1 przepisy tej ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego się poza miejscami wymienionymi w ust. 1 pkt 1 – a więc nie tylko w zakresie zasad ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu – m. in. w zakresie koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób.

Powyżej przedstawionej oceny nie może zmienić fakt, że M. S. (1) przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, o czym jednak Sąd wypowie się w dalszej części uzasadnienia.

Nie budziło również wątpliwości Sądu istnienie bezpośredniego związku przyczynowego między zachowaniem A. J. a upadkiem M. S. (1) z przyczepy, złamaniem przez niego kręgow szyjnych, a następnie jego zgonem i dalszymi

wynikającymi z tego dla powodów konsekwencjami w postaci poniesienia przez nich krzywdy niematerialnej, pogorszenia sytuacji życiowej J. S. oraz poniesienia przez Ł. S. kosztów wystawienia ojcu nagrobka.

Jakkolwiek nie było naocznych świadków samego upadku zmarłego z przyczepy, to jednak w świetle relacji wszystkich zeznających, a obecnych wówczas przy pracach załadunkowych osób, jest oczywiste, że do takiego upadku doszło. Z zeznań A. J. wynika bowiem, że tuż przed uruchomieniem ciągnika M. S. (1) siedział na ciukach załadowanych na przyczepie i jakkolwiek A. J. nie widział dalszego przebiegu zdarzeń po tym, jak już ruszył ciągnikiem, to jednak chwilę po jego przyjeździe na miejsce rozładunku uczestniczący w pracach Ł. S., a zaraz po nim A. K., dostrzegli M. S. (1) leżącego na ziemi właśnie wśród rozrzuconych ciuków.

Idąc dalej tym tokiem rozumowania należy stwierdzić, że badania M. S. (1) przeprowadzone w szpitalu (...) w S., z których wynikało złamanie i zwichnięcie kręgów szyjnych, zostały przeprowadzone tego samego dnia tuż po zabraniu rannego przez karetkę pogotowia z miejsca wypadku. Ocena tych faktów pozwala – w świetle zasad doświadczenia życiowego i ich chronologiczne następstwo – na konstatację, że obrażenia te powstały na skutek opisanego zdarzenia, które miało miejsce podczas prac polowych. Wniosek taki potwierdził opiniujący na potrzeby prokuratorskiego śledztwa patomorfolog, stwierdzając, że odniesione przez zmarłego obrażenia kręgosłupa szyjnego mogły powstać w wyniku upadku na podłoże.

W tym miejscu Sąd chciałby zaznaczyć, że wyrażonej w poprzedzającym akapicie oceny nie zmienia podkreślany przez pozwaną w odpowiedzi na pozew fakt, że patomorfolog, wypowiadając się co do związku między upadkiem zmarłego a powstałymi obrażeniami, użył w swojej opinii sformułowania „opisane obrażenia... mogły powstać... w wyniku upadku na podłoże”. W ocenie Sądu użycie takiego sformułowanie wcale nie oznacza, że związek między upadkiem a obrażeniami był zaledwie prawdopodobny. Związek ten jawi się bowiem jako pewny w świetle całokształtu materiału dowodowego. Z zeznań uczestników zdarzenia wynika bowiem jasno, że M. S. (1) został zabrany przez karetkę pogotowia tuż po wypadku, a jednocześnie brak jakichkolwiek podstaw, by twierdzić, że w przeciągu tego krótkiego czasu zaszło jakieś inne wydarzenie, wskutek którego zmarły mógłby doznać analogicznych obrażeń.

Jednocześnie opiniujący w sprawie biegły sądowy z zakresu medycyny sądowej A. S. jednoznacznie ocenił, że bezpośrednią przyczyną zgonu M. S. (1) była niewydolność krążeniowo-oddechowa, powstała w następstwie doznanego urazu kręgosłupa odcinka szyjnego i ropnego zaplenia płuc (pkt 4 opinii sporządzonej przez tegoż biegłego – k. 299). Biegły ten przekonująco argumentował, że w pniu mózgu, czyli w lokalizacji anatomicznej zbliżonej do miejsca obrażeń powypadkowych zmarłego, znajdują się ośrodki oddychania i krążenia, a ich uszkodzenie powoduje rozwój niewydolności krążeniowo-oddechowej. Według niego za takim mechanizmem zgonu przemawia, poza danymi z dokumentacji medycznej, również obraz sekcyjny zmarłego, tj. wybroczyny krwotoczne okołonaczyniowe mózdzku i pnia mózgu, obrzęk pnia mózgu i rozmiękanie rdzenia kręgowego odcinka szyjnego (pkt 3 opinii sporządzonej przez tegoż biegłego – k. 298-299).

Przedstawionej wyżej przez Sąd oceny nie może zmienić stwierdzenie przez biegłego, iż wcześniej przebyte przez zmarłego operacje i choroby miały wpływ na jego zgon. Biegły bowiem jednocześnie zauważył, że współistniejące u M. S. (1) schorzenia jedynie predysponowały zmarłego do rozwoju powikłań zapalnych i upośledzały zdolności adaptacyjne i obronne jego organizmu (pkt. 5 opinii sporządzonej przez tegoż biegłego – k. 299). Takie obserwacje nie znoszą konkluzji, że bezpośrednią przyczyną zgonu były jednak powypadkowe obrażenia kręgów szyjnych – tym bardziej zresztą, że pokrywa się ona z konkluzją wysnutą przez patomorfologa w opinii sporządzonej na potrzeby śledztwa.

Zarazem w oparciu o wyniki opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej A. S. (zob. punkty 2 i 6 opinii sporządzonej przez tegoż biegłego – k. 298-299) jednoznacznie trzeba było wykluczyć, jakoby przyczyną zgonu M. S. (1) mogły być bądź błędy popełnione przez personel szpitali w S. i Ł. w toku postępowania diagnostyczno-terapeutycznego, bądź stan sanitarny panujący w Szpitalu Wojewódzkim im. (...) W. w Ł..

W ocenie Sądu przeprowadzone przez Sąd dowody ze sporządzonych w formie pisemnej opinii: przez biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego S. C. (1) i przez biegłego sądowego z zakresu medycyny

sądowej A. S. stanowiły miarodajny materiał dowodowy, pozwalający na poczynienie przedstawionych wyżej ustaleń. Obaj biegli zaprezentowali ustalenia niezbędne do orzekania o przedmiocie niniejszego procesu; prezentowane przez nich sposoby dojścia do przedstawionych w opinii ustaleń i wniosków nie budzą żadnych zastrzeżeń Sądu co do zgodności tych procesów z zasadnymi logiki (logicznego rozumowania), źródeł poznania i doświadczenia życiowego.

Przechodząc do kwestii odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń należy stwierdzić, że nie budziła w niniejszej sprawie sporu okoliczność, iż w chwili omawianego wypadku A. J. i pozwany zakład ubezpieczeń łączyła umowa ubezpieczenia OC pojazdu mechanicznego marki U. o numerze rejestracyjnym (...), na mocy której ubezpieczyciel zobowiązany jest do naprawienia szkody wywołanej ruchem tego pojazdu (vide pismo pozwanej stanowiącej odpowiedź na zgłoszenie szkody – k. 104).

Podstawą prawną odpowiedzialności pozwanego ubezpieczyciela jest przepis art. 822 § 1 k.c., wskazujący, iż przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Z kolei wedle dyspozycji art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2214) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Podstawą zgłoszonych w tymże procesie przez powodów żądań tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę była norma wynikająca z przepisów art. 446 § 1 i 4 k.c., zgodnie z którą jeżeli skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę

Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę ma na celu zrekompensowanie uszczerbku w dobrach osobistych polegających na możliwości życia w rodzinie, a także zrekompensowaniu bólu spowodowanego utratą najbliższej osoby (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II AKa 44/09, LEX nr 523973). Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesienia szkody majątkowej, a jego celem jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2012 r., IV CSK 192/12, LEX nr 1288712).

Przesłanki do wystąpienia o przyznanie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę są analogiczne jak w przypadku dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody majątkowej. Tak więc odwołując się do ogólnych zasad odpowiedzialności cywilnej z tytułu czynów niedozwolonych należy wskazać, iż podstawową przesłanką takiego roszczenia jest fakt doznania szkody niemajątkowej (krzywdy) wynikającej z działania bądź zaniechania kwalifikowanego jako czyn niedozwolony, naruszające szczególne dobro osobiste polegające na życiu w rodzinie – jak bowiem dostrzeżono w orzecznictwie, prawidłowe jest uwzględnienie krzywdy wynikającej z zerwania więzi rodzinnej na skutek śmierci osób najbliższych jako samoistnej szkody o charakterze niemajątkowym, a szczególnie charakter naruszonych w tym wypadku praw osób poszkodowanych mieści się w kategorii dóbr osobistych w rozumieniu art. 23 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2017 r., V CSK 607/16, LEX nr 2350674)

Szacując wysokość zadośćuczynienia, a zarazem rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią osoby bliskiej, sąd winien wziąć pod uwagę intensywność więzi powodów ze zmarłym oraz rozmiar wstrząsu psychicznego wywołanego jego śmiercią. W pojęciu „odpowiednia suma zadośćuczynienia” – użytym przez ustawodawcę w art. 446 § 4 k.c. – zawarte jest uprawnienie swobodnej oceny sądu, a motywowanej niematerialnym czynnikiem wartości doznanej krzywdy, więc trudnym do precyzyjnego oszacowania.

Jak dostrzeżono w literaturze, zadośćuczynienie określone w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, a ta w istocie nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie rozmiar

zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na umiarkowany jego wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny oraz materialny pokrzywdzonego. Przesłanka przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawić omawianego roszczenia funkcji kompensacyjnej i eliminować innych istotniejszych czynników kształtujących jego rozmiar i ma charakter tylko uzupełniający [Wałachowska Monika. Art. 446. (w:) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna (art. 353-534). Wolters Kluwer Polska, 2018.]. Powyższe zapatrywanie na brak wpływu statusu materialnego pokrzywdzonego, jak również pośredni i uzupełniający wpływ stopy życiowej społeczeństwa na wysokość zadośćuczynienia, powtórzone zostało także w orzecznictwie (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, OSP 2012, z. 4, poz. 44; z dnia 10 marca 2006 r., IV CSK 80/2005, OSNC 2006/10/175; z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00, OSNC 2005/2/40).

Przy dokonywaniu ocen zasadności zgłoszonych przez powodów w stosunku do pozwanego zakładu ubezpieczeń żądań naprawienia szkody niemajątkowej (czyli krzywdy), nie budziło wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie zachodziły ustawowe przesłanki wynikające z art. 446 § 1 i 4 k.c. dla uwzględnienia roszczenia. Konkretyzacja, kto jest w danym wypadku najbliższym członkiem rodziny, należy do sądu [por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 1938 r., C.II. 385/38, Zb.Orz. 1939, poz. 262 za: Gudowski Jacek i Bieniek Gerard. Art. 446. (w:) Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna, wyd. II. W. K. Polska, 2018], przy czym w rozpatrywanym przypadku nie ma cienia wątpliwości, że należy do nich zaliczyć powodów – nie tylko ze względu na łączący J. S. ze zmarłym węzeł małżeński oraz bliskie więzy krwi zachodzące między M. S. (1) a pozostałymi powodami (jego synami), ale także z uwagi na faktycznie łączące ich na co dzień relacje.

Ustalając rozmiar krzywdy wyrządzonej powodom, Sąd miał na uwadze podniesiony w judykaturze postulat indywidualnego rozważania okoliczności i mierników jej oceny w odniesieniu do konkretnego pokrzywdzonego, bez uciekania się do mechanicznego przenoszenia dokonanej w innych sprawach oceny krzywdy, nawet przy podobnych obrażeniach i sytuacji osobistej (vide wyroki Sądu Apelacyjnego w Krakowie: z dnia 20 grudnia 2018 r., I ACa 975/18, LEX nr 2707256; z dnia 12 czerwca 2019 r., I ACa 62/19, LEX nr 2770847).

W tym zakresie Sąd opierał się na zeznaniach złożonych przez świadków: A. K. i F. K., ustaleniach i wnioskach przedstawionych przez biegłego sądowego z zakresu psychologii M. S. (2) w opinii sporządzonej w formie pisemnej, a nadto na zeznaniach złożonych przez powodów w charakterze strony.

W ocenie Sądu również i przeprowadzony przez Sąd dowód ze sporządzonej w formie pisemnej opinii przez biegłego sądowego z zakresu psychologii M. S. (2) stanowił miarodajny materiał dowodowy, pozwalający na poczynienie przedstawionych wyżej ustaleń. Biega zaprezentowała ustalenia niezbędne do orzekania o przedmiocie niniejszego procesu; prezentowane przez nią sposoby dojścia do przedstawionych w opinii ustaleń i wniosków nie budzą żadnych zastrzeżeń Sądu co do zgodności tych procesów z zasadnymi logiki (logicznego rozumowania), źródeł poznania i doświadczenia życiowego.

Z kolei dowodom z zeznań złożonych przez świadków: A. K. i F. K. i dowodom z zeznań złożonych przez powodów (...) S., Ł. S. i D. S. w charakterze strony Sąd dał wiarę i nadał im moc dowodową.

Ponieważ przepis art. 327¹ pkt. 1 k.p.c. wymaga, żeby uzasadnienie wyroku zawierało jedynie wskazanie przyczyn, dla których sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom nie stanowiącym podstawy dokonanych ustaleń, przeto przedmiotowe uzasadnienie nie zawiera wyjaśnienia, z jakich przyczyn Sąd uznał dowody z zeznań świadków A. K. i F. K. oraz dowody z przesłuchania powodów w charakterze strony za wiarygodne i posiadające moc dowodową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., III CSK 39/09, LEX nr 532155).

Jakkolwiek, jak już wskazano w ustaleniu części niniejszego uzasadnienia, przytoczony materiał dowodowy świadczy, iż więzi łączące powodów ze zmarłym były silne i dodatnie, a relacje panujące między nimi były niezaburzone, to jednak z materiału tego wynikało zarazem, iż powodowie wykazywali jedynie przejściowe i zwyczajowe zakłócenia emocjonalne związane z żałobą. Żałoba ta przebiegała u każdego z powodów w sposób

niepowikłany, nie zachodziła konieczność korzystania przez nich z pomocy psychologa lub psychiatry. (...) zmarłego wskazywali na rozprawie, że wsparcia udzielały im narzeczona oraz małżonka, J. S. miała zaś wsparcie swoich synów. Jednocześnie proces żałoby już się u powodów zakończył, a u żadnego z nich nie występują zaburzenia przystosowawcze.

Na podstawie powyższych okoliczności Sąd doszedł do wniosku, że krzywda w postaci cierpień psychicznych, jakie powodowie odnieśli na skutek śmierci męża i ojca, była w przypadku każdego z nich na poziomie najwyżej przeciętnym. W efekcie takiego ustalenia kwota 40.000,00 zł stanowi, zdaniem Sądu, dla każdego z powodów dostateczną rekompensatę za doznane cierpienia, jednocześnie niebędącą dla nich źródłem nienależnego wzbogacenia.

Przechodząc do oceny zgłoszonego przez J. S. żądania zasądzenia stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, należy wskazać, że żądanie to ma swoją podstawę prawną w art. 446 § 3 k.c., stosownie do którego sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Odszkodowanie z art. 446 § 3 k.c. obejmuje te elementy szkody, które nie ulegają uwzględnieniu przy zasądzeniu renty, o której stanowi art. 446 § 2 k.c. Są to szeroko pojęte szkody majątkowe, często nieuchwytnie lub trudne do obliczenia, prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1970 r., III PZP 27/70, OSNCP 1971, nr 7-8, poz. 120). Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., obejmuje wszelkie niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, ale wyłącznie takie, które rzutują na ich sytuację materialną, przy czym pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, lecz także na utracie realnej możliwości polepszenia warunków życia w przyszłości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1969 r., II CR 114/69, OSNCP 1970, nr 7-8, poz. 129).

Określając wysokość odszkodowania przyznanego najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej z powodu wypadku zawinionego przez inną osobę, jeżeli wskutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej, sąd jest obowiązany wziąć pod uwagę różnicę między stanem, w jakim znaleźli się członkowie rodziny zmarłego po jego śmierci, a przewidywanym stanem materialnym, gdyby zmarły żył (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 grudnia 2018 r., I ACa 859/16, LEX nr 2605654).

Ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonana w świetle zasad doświadczenia życiowego, wskazuje, że w istocie na skutek śmierci M. S. (1) doszło do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej J. S..

Należy w tym miejscu podkreślić, że jakkolwiek w przeszłości orzeczono u M. S. (1) częściową niezdolność do pracy, to był on jednak człowiekiem sprawnym i de facto zdolnym do pracy w gospodarstwie czy to domowym, czy rolnym, o czym zresztą świadczą okoliczności jego wypadku, kiedy to świadczył pracę przy załadunku ciuków (kostek słomy). W świetle powyższego należało dać wiarę zeznaniom złożonym przez powodów w charakterze strony i zeznaniom złożonym przez świadka A. K., że wspierał on swoją żonę w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, takich jak np. organizowanie opału na zimę.

Warto zaakcentować, że po śmierci męża powódka została w obecnie zajmowanym domu sama i wskutek powyższego, pomimo borykania się z licznymi dolegliwościami zdrowotnymi, nie może już liczyć na codzienną, udzielaną „od ręki” pomoc współdomownika, którą świadczył jej mąż, np. wówczas, gdy powódka miała nogę opatrzoną gipsem (zob. zeznania złożone przez powódkę w charakterze strony na rozprawie wyznaczonej na dzień 12 lutego 2020 r. – zapis z rozprawy od 00:10:50 do 00:11:00). Jakkolwiek synowie starają się zastępować w tym zakresie ojca, to jednak pomoc ta z konieczności nie może być tak doniosła – Ł. S. i D. S. prowadzą już bowiem odrębne gospodarstwa domowe i wyjeżdżają za granicę w celach zarobkowych.

Jak da się wywnioskować z poczynionych przez Sąd i wyżej przedstawionych ustaleń, dochody gospodarstwa domowego J. S. po śmierci męża spadły o około 300,00 zł.

Wreszcie warto podkreślić, że M. S. (1) w chwili śmierci był w 59 roku życia, a zatem najpewniej mógł wspierać swoją żonę jeszcze przez wiele lat.

Mając na uwadze powyższe, należało przyjąć, że kwota 20.000,00 zł, która w ocenie strony powodowej miałaby zrekompensować J. S. pogorszenie jej sytuacji życiowej na skutek śmierci jej męża, jest kwotą słuszną i w tym zakresie Sąd w pełni podzielił stanowisko prezentowane przez powódkę.

Odnosząc się zaś do żądania zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda Ł. S. kwoty 5.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów pochówku M. S. (1), Sąd podkreśla, iż źródłem prawnym tego roszczenia jest art. 446 § 1 k.c., w myśl którego jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

Materiał dowodowy zgromadzony w aktach niniejszej sprawy, a powołany już wcześniej w uzasadnieniu, przede wszystkim faktura o numerze (...), wystawiona w dniu 12 sierpnia 2017 r. przez P. C., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) pomników i usługi kamieniarskie. P. C.” (k. 99) i faktura o numerze (...), wystawiona w dniu 30 sierpnia 2017 r. przez P. C., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) pomników i usługi kamieniarskie. P. C.” (k. 100), na nazwisko Ł. S. na łączną kwotę 10.000,00 zł, nie pozostawia wątpliwości, że Ł. S. poniósł te koszty. Zważywszy na to, że koszty pochówku zwyczajowo uwzględniają nie tylko wydatek na wystawienie zmarłemu pomnika, ale również koszty ceremonii pogrzebowej organizowanej przez zakład pogrzebowy oraz stypy, w pełni wiarygodne były zeznania powodów, że kwota 4.000,00 zł zasiłku pogrzebowego wypłacona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych została w zupełności rozdysponowana na pokrycie tych ostatnich.

W konsekwencji Sąd przyjął, że roszczenie o zwrot kosztów pochówku we wskazywanej przez Ł. S. kwocie jest zasadne.

W tym momencie należy pochylić się nad zagadnieniem przyczynienia się M. S. (1) do wypadku skutkującego jego śmiercią.

Stosownie do art. 362 k.c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Zmniejszenie odszkodowania na podstawie art. 362 k.c. zaliczane jest do tzw. prawa sędziowskiego, którego istotą jest pozostawienie sądowi pewnej swobody, co nie zwalnia jednak z obowiązku uwzględnienia i wnikliwego rozważenia wskazówek zawartych w tym przepisie oraz dostatecznego wyjaśnienia przyczyn, dla których zmniejszono odszkodowanie w konkretnym stopniu (vide wyroki: Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2018 r., I CNP 38/17 LEX nr 2539194; Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 lipca 2018 r., I ACa 1604/17; Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 lipca 2019 r., I ACa 814/18; Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 6 czerwca 2018 r., III APa 10/17)

W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu, zachowanie M. S. (1) przemawiające za przyjęciem przyczynieniem się przez niego do powstania szkody polegało na dobrowolnym usadowieniu się w trakcie jazdy ciągnika na niezabezpieczonych przed przemieszczaniem się ciukach, a dodatkowo na uczestniczeniu w ruchu pojazdu w ten sposób, będąc w stanie upojenia alkoholowego. Było to zachowanie nie tylko obiektywnie nie właściwe, ale również zawinione.

Niemniej należy podkreślić, że zmarły świadczył wówczas pracę na rzecz A. J., do którego należał zarówno zespół pojazdów, jak i znajdujący się na przyczepie załadunek – z tego wniossek, że to na A. J. spoczywała odpowiedzialność za jego zabezpieczenie. Co więcej, w chwili ruszania ciągnikiem A. J. wiedział, że M. S. (1) znajduje się na ciukach. W tym zakresie Sąd poczynił ustalenia odmienne od sugerowanych przez pozwaną w odpowiedzi na pozew, która twierdziła, że A. J. wiedzy takiej nie miał. Należy bowiem zauważyć, iż A. J., zeznając na rozprawie w charakterze świadka, relacjonował on przebieg zdarzeń następująco: „...Jego syn i ja mówiliśmy, żeby schodził z przyczepy, zaś on krzychał, żeby jechać, bo trzeba szybciej zawieźć...”. Bez wątplenia A. J. zdawał też sobie sprawę, że M. S. (1) znajduje się pod wpływem alkoholu, skoro mógł stwierdzić to personel szpitala podczas badania przedmiotowego tuż po wypadku, a to

na podstawie samej rozmowy z pacjentem („W badaniu przedmiotowym chory przytomny, z ograniczonym kontaktem słownym z powodu spożycia alkoholu...” – k. 30).

W konsekwencji, zdaniem Sądu, obydwaj wyżej wymienieni w równym stopniu ponoszą winę za wypadek skutkujący zejściem śmiertelnym M. S. (1), stąd przyczynienie się tego ostatniego należało określić na poziomie 50%.

Wobec przedstawionych wyżej ustaleń (rozważań) dotyczących przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody, Sąd zmiarkował należne powodom świadczenia w sposób następujący.

Świadczenie należne J. S. z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – w kwocie 40.000,00 zł oraz świadczenie należne J. S. z tytułu odszkodowania za znaczne pogorszenie jej sytuacji życiowej wskutek śmierci najbliższego członka rodziny – w kwocie 20.000,00 zł Sąd zredukował o 50%, czyli do łącznej kwoty 30.000,00 zł.

Świadczenie należne Ł. S. z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – w kwocie 40.000,00 zł oraz świadczenie należne Ł. S. z tytułu zwrotu poniesionych przez niego kosztów pogrzebu zmarłego – w kwocie 10.000,00 zł Sąd zredukował o 50%, czyli do łącznej kwoty 25.000,00 zł.

Świadczenie należne D. S. z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę – w kwocie 40.000,00 zł Sąd zredukował o 50%, czyli do kwoty 20.000,00 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie wskazanych przepisów prawa orzekł jak w punktach I, III i V wyroku.

Zawarte w powyższych punktach wyroku rozstrzygnięcie o odsetkach za opóźnienie w wypłacie należnych powodom od pozwanej świadczeń swoją podstawę prawną znajdowało w art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Stosownie do tej pierwszej regulacji, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (art. 481 § 1 k.c.). Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych (art. 481 § 2 zdanie pierwsze k.c.).

W myśl natomiast art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (art. 14 ust. 1). W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (art. 14 ust. 2).

W świetle celu tego przepisu, stanowisko pozwanej, że popadła ona w opóźnienie dopiero dnia 24 października 2017 r., czyli po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody, jest przy tym nie do przyjęcia. Jak ustalono, pozwana decyzją z dnia 25 września 2017 r. odmówiła wypłaty powodom zadośćuczynienia i odszkodowania, zajmując ostateczne stanowisko względem roszczeń uprawnionych. Należało uznać, że z upływem tego właśnie dnia pozwana popadła w opóźnienie. Terminy ustanowione w ww. art. 14 ust. 1 i 2, a także w art. 817 § 1 i 2 k.c., nie mają bowiem służyć zakładowi ubezpieczeń do odwlekania wypłaty należnych uprawnionym świadczeń (który w braku przytoczonego lex

specialis musiałby spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu do wykonania – zgodnie z art. 455 k.c.), ale mają udostępnić mu czasu konieczny na – jak wskazują powołane wyżej przez Sąd regulacje z art. 14 ust. 2 i z art. 817 § 2 k.c. – wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia jego odpowiedzialności albo wysokości odszkodowania. W niniejszej sprawie okoliczności te zakład wyjaśnił do 25 września 2017 r., skoro tego dnia definitywnie odmówił wypłaty świadczeń.

Należy przy tym zauważyć, że stosownie do art. 455 k.c. zasadą jest, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego, regulacje natomiast art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych są od niej wyjątkiem (vide wyroki: Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09, LEX nr 602683; Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 lipca 2016 r., I ACa 1221/15, LEX nr 2096174); tych ostatnich zaś nie interpretuje się rozszerzająco (*exceptiones non sunt extendendae*).

W judykaturze zauważono, że o tym, czy odsetki od zasądzonego odszkodowania należą się dopiero od daty wyrokowania, czy też po 30 dniach liczonych od daty wezwania przez wierzyciela do zapłaty, czy też w jeszcze innej dacie, decydują okoliczności konkretnej sprawy (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 kwietnia 2016 r., I ACa 1037/15, LEX nr 2071325).

Jednocześnie w rozpatrywanej sprawie Sąd nie dostrzegł żadnych okoliczności przemawiających za zasądzeniem odsetek liczonych dopiero od daty wyrokowania.

W konsekwencji przyznać należało od zasądzonych na rzecz każdego z powodów kwot odsetki ustawowe za opóźnienie, które nastąpiły od dnia 26 września 2017 r. do dnia wyrokowania w wysokości wynikającej z art. 481 § 2 k.c., a także dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie należne od dnia wyrokowania do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie Sąd powództwa J. S., Ł. S. i D. S. oddalił – jako niezasadne, w punktach II, IV i VI wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie regulacji z art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. – rozdzielając je stosunkowo i uwzględniając przy tym ostateczny wynik sprawy (stopień, w jakim każda z jego stron wygrała i przegrała sprawę). Ł. S. sprawę wygrał w 56%, a przegrał w 44%; J. S. utrzymała się ze swoim roszczeniem w 60 %, a poległa w 40 %; powództwo zaś D. S. zostało uwzględnione dokładnie w 50%.

Koszty postępowania wywołane wyłącznie powództwem wniesionym przez Ł. S. wyniosły łącznie 10.822,13 zł i składały się na nie: opłata stosunkowa od pozwu – 2.250,00 zł; 1/3 sumy opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa lub substytucji, poniesionych przez stronę powodową (k. 25, k. 184, k. 330, k. 364) – 39,67 zł; 1/3 opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa, poniesionej przez pozwaną – 5,70 zł; wynagrodzenia należne profesjonalnym pełnomocnikom obydwu stron – po 3.600,00 zł; 1/3 wydatków wspólnych dla wszystkich powództw (łącznie wynoszących 3.980,29 zł, na które składały się wynagrodzenie i zwrot kosztów poniesionych przez biegłych, w tym kwota 1.347,52 zł, należna biegłemu sądowemu z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego mgr inż. S. C. (2), kwota 1.597,05 zł, należna biegłemu sądowemu z zakresu medycyny sądowej A. S. i kwota 939,31 zł, należna biegłej sądowej z zakresu psychologii M. S. (2), a nadto koszty pozyskania przez Sąd dokumentacji medycznej – w kwotach 29,43 zł i 67,50 zł) – 1 326,76 zł.

Mając na względzie wynik procesu, Ł. S. obciążają te koszty w wysokości 4.761,74 zł, z czego uiścił on do tej pory 5.439,67 zł (1.800,00 zł opłaty sądowej, 3.600,00 zł wynagrodzenia należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi i 39,67 zł tytułem 1/3 sumy opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa lub substytucji, poniesionych przez stronę powodową) – nadpłacił zatem 677,93 zł; pozwaną obciążają zaś te koszty w wysokości 6.060,39 zł, z czego uiściła ona do tej pory kwotę 4.587,05 zł (3.600,00 zł wynagrodzenia należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi, 5,70 zł tytułem 1/3 opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa i 981,53 zł – 1/3 pokrytych z jej zaliczek wydatków

związanych z przeprowadzeniem dowodów z opinii sporządzonych przez biegłych sądowych S. C. (1) i A. S. w łącznej wysokości 2.944,57 zł) – winna więc ona uiścić z tego tytułu jeszcze kwotę 1.473,34 zł.

Koszty postępowania wywołane wyłącznie powództwem wniesionym przez J. S. wyniosły łącznie 11.072,13 zł i składały się na nie: opłata stosunkowa od pozwu – 2.500,00 zł (skredytowana tymczasowo przez Skarb Państwa); 1/3 sumy opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa lub substytucji, poniesionych przez stronę powodową – 39,67 zł; 1/3 opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa, poniesionej przez pozwaną – 5,70 zł; wynagrodzenia należne profesjonalnym pełnomocnikom obydwu stron – po 3.600,00 zł; 1/3 wydatków wspólnych dla wszystkich powództw – 1.326,76 zł.

Mając na względzie wynik procesu, J. S. obciążają te koszty w wysokości 4.428,85 zł, z czego uiściła ona do tej pory 3.639,67 zł (3.600,00 zł wynagrodzenia należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi i 39,67 zł tytułem 1/3 sumy opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa lub substytucji, poniesionych przez stronę powodową) – winna więc uiścić jeszcze 789,18 zł; pozwaną obciążają zaś te koszty w wysokości 6.643,28 zł, z czego uiściła ona do tej pory kwotę 4.587,05 zł (3.600,00 zł wynagrodzenia należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi, 5,70 zł tytułem 1/3 opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa i 981,53 zł – 1/3 pokrytych z jej zaliczek wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodów z opinii sporządzonych przez biegłych sądowych S. C. (1) i A. S. w łącznej wysokości 2.944,57 zł) – winna więc uiścić z tego tytułu jeszcze 2.056,23 zł.

Koszty postępowania wywołane wyłącznie powództwem wniesionym przez D. S. wyniosły łącznie 10.572,13 zł i składały się na nie: opłata stosunkowa od pozwu – 2.000,00 zł; 1/3 sumy opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa lub substytucji, poniesionych przez stronę powodową – 39,67 zł; 1/3 opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa, poniesionej przez pozwaną – 5,70 zł; wynagrodzenia należne profesjonalnym pełnomocnikom obydwu stron – po 3.600,00 zł; 1/3 wydatków wspólnych dla wszystkich powództw – 1.326,76 zł.

Mając na względzie wynik procesu, D. S. obciążają te koszty w wysokości 5.286,07 zł, z czego uiścił on do tej pory 3.639,67 zł (3.600,00 zł wynagrodzenia należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi i 39,67 zł tytułem 1/3 sumy opłat skarbowych od udzielonego pełnomocnictwa lub substytucji, poniesionych przez stronę powodową) – winien więc on uiścić jeszcze 1.646,40 zł; pozwaną obciążają te koszty także w wysokości 5.286,07 zł, z czego uiściła ona do tej pory 4.587,05 zł (3.600,00 zł wynagrodzenia należnego profesjonalnemu pełnomocnikowi, 5,70 zł tytułem 1/3 opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa i 981,53 zł – 1/3 pokrytych z jej zaliczek wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodów z opinii sporządzonych przez biegłych sądowych S. C. (1) i A. S. w łącznej wysokości 2.944,57 zł) – winna więc uiścić jeszcze 699,02 zł.

Opłaty za czynności profesjonalnych pełnomocników stron procesu Sąd ustalił bądź na podstawie § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2018 r. poz. 1800) – w przypadku powodów, bądź na podstawie § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 265) – w przypadku strony pozwanej. Jednocześnie Sąd nie znalazł dostatecznych podstaw, by przychylić się do wniosku pełnomocnika powodów i ustalić stawki opłat za czynności adwokackie ma poziomie wyższym, niż minimalne.

Na koszty procesu tymczasowo pokryte przez Skarb Państwa, wspólne dla wszystkich powództw (procesów), a wynoszące łącznie 5.986,34 zł, składały się: kwota 450,00 zł, stanowiąca część opłaty stosunkowej od pozwu, od której to części zwolniony został powód Ł. S.; kwota 2.500,00 zł, stanowiąca opłatę stosunkową od pozwu, od której to opłaty zwolniona została powódka J. S.; kwota 2.000,00 zł, stanowiąca opłatę stosunkowej od pozwu, od której to opłaty zwolniony został powód D. S.; kwota 939,31 zł, poniesiona na pokrycie wynagrodzenia należnego biegłemu sądowemu z zakresu psychologii M. S. (2); kwoty: 29,43 zł i 67,60 zł, wydatkowane tytułem pokrycia kosztów pozyskania dokumentacji medycznej (k. 206 i 218).

Mając na uwadze przedstawione wyżej kalkulacje dotyczące kosztów wygenerowanych powództwami Ł. S., J. S. i D. S., a nadto wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa, działając na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1

ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 785 z późn. zm.), Sąd zasądził na rzecz powoda Ł. S. od pozwanego (...) S.A. w W. – tytułem zwrotu części kosztów procesu – kwotę 677,93 zł (w punkcie VII sentencji wyroku), natomiast w punktach VIII, IX, X i XI sentencji wyroku Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sokółce: od powódki J. S. – z zasądzonych na jej rzecz roszczenia – kwotę 789,18 zł, od powoda D. S. – z zasądzonych na jego rzecz roszczenia – kwotę 1.646,40 zł i od pozwanego (...) S.A. w W. – kwotę 2.494,71, a jednocześnie kwotę 1.055,95 zł, czyli część zaliczki uiszczonej przez pozwanego w wysokości 4.000,00 zł, pozostałej po pokryciu z niej wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodów ze sporządzonych w formie pisemnej opinii biegłych sądowych S. C. (1) i A. S., Sąd postanowił przejąć na rachunek Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Sokółce.